

هوالحق

جلسه دوم کارگاه روشهای پژوهش در مطالعات اسلامی (از سلسله کارگاههای طرح اختصاصی اساتید علوم انسانی با رویکرد اسلامی) در مورخه سه شنبه ۱۴۰۰/۱/۱۷ برگزار شد - اهم مباحثی که در این جلسه ارائه گردید به شرح زیر است:

- انواع مطالعات اسلامی، یا درباره اسلام است یا از وحی اسلام است که شامل مباحث نظری است یا مباحث هنجاری است و یا مباحث کاربردی.
- برای بهره مندی از وحی اسلام، یا می توان اخذ مفاهیم و مفهوم سازی نمود یا اخذ پاسخ نسبت به مسائل علمی و یا اخذ مبانی.
- در مطالعه اسلامی در رهیافت سنتی لازم است هویت واسطه‌ای بین وحی و مخاطب برقرار نمود.
- ما در مطالعات اسلامی حتماً باید به متون مقدس مراجعه نماییم. مراجعه به متون، متن خوانی است به علاوه متن پژوهی که گفتگوی معرفتی با متن است.
- راهبرد های متن پژوهی :

○ ۱- تلقی از متن: تصویر فرد از نیازمندی متن به پژوهش

○ ۲- عرضه مسئله به متن به معنای: حدس پاسخ‌های محتمل، آزمون حرفها و جستجو از پاسخ های متن است. ما باید مسائل را به متون مقدس ارائه کرده و پاسخ ها را بیابیم نه نظریه های موجود را. عرضه نظریه‌های موجود به متون مقدس موجب تفسیر به رای می شود.

○ ۳- به سخن درآوردن متن با استفاده از زنجیره پرسش - ایده - مسئله

- پرسش سوالی است که در فرایند آموزش طرح می شود.
- ایده مفهوم کلی است که ناشی از مسائلی است که نسبت به گذشته رویکردی نو دارند.
- مسئله ناظر به یک رخنه معرفتی است که پاسخ خود را در پژوهش های گذشته نیافته است.

▪ کتاب شاکله شناسی نوشته آقای دکتر نصرالله حکمت مطالب مفیدی در خصوص مطالعه موردی مطرح شده در کارگاه برای استفاده از زنجیره پرسش ایده و مسئله در مطالعه متون مقدس دارد.

○ ۴- فهم نقادانه و سنجش گرایانه از متن. فاصله بین متن خوانی و متن پژوهی در همینجاست. نیاز چهار وجهی به فهم متن وجود دارد:

- ۱- فهم معانی واژه ها: در مطالعات اسلامی به دست آوردن معنای واژه ها خود یک مسئله پژوهی است. برای پیدا کردن معانی واژه ها علاوه بر استفاده از علوم سنتی مانند علم مفردات باید از روش‌های سنجش گرایانه مانند معناشناسی شناختی، تاریخی، مقایسه ای و غیره استفاده نمود
- ۲- تحلیل مفاهیم .
- ۳- تحلیل گزاره ها
- ۴- تحلیل سیستمی.